

نام درس: علوم و فنون ادبی (1)	اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی	رشته: علوم انسانی و معارف اسلامی	تاریخ: 1398/03/12
نام و نام خانوادگی:	اداره سنجش	ساعت شروع امتحان: 9 صبح	مدت امتحان: 90 دقیقه
نام آموزشگاه:	امتحانات هماهنگ استانی	دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد و راه دور دوره دوم متوسطه	

«سؤالات در سه صفحه و ۲۸ سؤال طراحی شده است لطفاً در همین برگه سؤالات پاسخ دهید»

الف	تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (4 نمره)	بارم
1	درباره متن، کدام جمله درست و کدام جمله نادرست است؟ الف) هر چیزی که ذهن ما را به پویایی در آورد، «متن» است. ب) هنگامی که از متن سخن می‌گوییم، خواست ما فقط نوشته‌های روی کاغذ و کتاب است.	05 درست ☐ نادرست ☐ ☐ ☐
2	توضیح «این زبان در دوره هخامنشیان رایج بود. آثار برجای مانده این زبان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.» در باره کدام زبان است؟ الف) باستان (ب) اوستایی (ج) میانه (د) دری	05
3	«سبک» در اصطلاح ادبی به چه معنی است؟	05
4	کدام گزینه از ویژگی‌های نثر در دوره غزنوی و سلجوقی نیست؟ الف) اطناب (ب) حذف افعال به قرینه ج) کاربرد آیات و احادیث و تمثیل (د) به کارگیری اندک کلمات عربی	05
5	در تقسیم بندی شعر از دیدگاه ملک الشعرای بهار محدوده «قرن دهم تا سیزدهم» چه سبک و دوره‌ای نامیده می‌شود؟	05
6	محتوای کتاب «ترجمه تفسیر طبری» در کدام گزینه آمده است؟ الف) دینی (ب) تاریخی (ج) تاریخی (د) علمی	05
7	دو دلیل از دلایل عمده توجه نویسندگان به فارسی نویسی در سده‌های پنجم و ششم را بنویسید.	05
8	به نثری که در آن از آرایه‌های ادبی فراوان، امثال و اشعار گوناگون عربی و فارسی استفاده شود، نثر می‌گویند	05
ب	موسیقی شعر (6 نمره)	
9	اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر چیست؟	025
10	شاعر در بیت «زمین آمد از سم اسپان به جوش به ابر اندر آمد فغان و خروش» با انتخاب وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه، بار فضای شعر را غنی‌تر ساخته است.	05
11	برای واژه «آهو» یک واژه هموزن بنویسید و نشانه‌های هجایی آن را در مقابل آن بیاورید	05
12	نشانه‌های واژه‌های مقابل را بنویسید. الف) دوست: (ب) تازه:	05
13	در کدام گزینه حرف «ی» صامت است؟ الف) یاد (ب) شادی (ج) دیوار (د) زیبا	05

نام درس: علوم و فنون ادبی (1)	اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی	رشته: علوم انسانی و معارف اسلامی	تاریخ: 03/12
نام و نام خانوادگی:	اداره سنجش	ساعت شروع امتحان: 9 صبح	مدت امتحان: 90 دقیقه
نام آموزشگاه:	امتحانات هماهنگ استانی	دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد و راه دور دوره دوم متوسطه	

14	واژه « گل اندام » را یک بار با حذف همزه و بار دیگر بدون حذف همزه تقطیع هجایی نمایید و نشانه های هجایی آن را مشخص کنید.	1
15	بیت « مروّت نباشد بر افتاده زور بر د مرغ دون، دانه از پیش مور » را تقطیع هجایی نمایید و سپس نشانه های هجایی آن را در زیر هر هجا بنویسید.	15
16	با توجه به بیت « صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را که سر به کوه و بیابان تو داده ای ما را » به پرسش های زیر پاسخ دهید. الف) واژه های قافیه را مشخص کنید. ب) حرف یا حروف قافیه را بنویسید. ج) قافیه بیت مطابق کدام قاعده (یک / دو) ساخته شده است؟ د) « ردیف » را مشخص کنید.	1
17	کدام بیت « ذو قافیتین » است؟ الف) گلاب است گویی به جویش روان ب) یار مرا، غار مرا، عشق جگر خوار مرا همی شاد گردد زبویش روان یار تویی، غار تویی، خواجه نگه دار مرا	025
زیبایی شناسی (6 نمره)		
18	بارزترین آرایه بیت زیر را بنویسید. « خیزید و خز آرید که هنگام خزان است باد خنک از جانب خوارزم وزان است »	05
19	« واج آرای و جناس » در حوزه علم بدیع قرار دارند.	025
20	در بیت « گر اظهار پشیمانی کند گردون مشو ایمن که بدعهد از پشیمانی، پشیمان زود می گردد » آرایه تکرار (واژه آرای) را بیابید.	05
21	بیت « دل به امید روی او همدم جان نمی شود / جان به هوای کوی او خدمت تن نمی کند » دارای آرایه « ترصیع » است یا « موازنه »؟ دلیل خود را توضیح دهید.	075
22	دو واژه « جمال و کمال » چنانچه در پایان دو جمله بیابند، کدام یک از انواع سجع را پدید می آورند؟ دلیل خود را توضیح دهید.	075
23	دو واژه « نمودنی و گفتنی » چنانچه در پایان دو جمله بیابند، کدام یک از انواع سجع را پدید می آورند. الف) متوازن ب) متوازی ج) مطرف د) هم وزن	05
24	در بیت « ای دلیل دل گم گشته، خدا را مددی که غریب از نبرد ره، به دلالت برود » واژه های « دلیل و دلالت » - که با هم، هم ریشه هستند - چه آرایه ای را پدید آورده اند؟ ریشه این دو واژه را بنویسید.	05

رشته : علوم انسانی و معارف اسلامی		اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی		درس : علوم و فنون ادبی (1)	
تاریخ : 1398/03/12		اداره سنجش		نام و نام خانوادگی :	
مدت امتحان : 90 دقیقه		امتحانات هماهنگ استانی		نام آموزگاہ :	
ساعت شروع امتحان : 9 صبح		پایه دهم			
دانش آموزان روزانه ، بزرگسال ، داوطلب آزاد و راه دور دوره دوم متوسطه					
15	در ابیات زیر جناس‌ها را بیابید و نوع هریک را بنویسید. الف) وه چه بیگانه گذشتی، نه کلامی نه سلامی ب) غم خویش در زندگی خور که خویش ج) ای مهر تو در دل‌ها، وی مهر تو بر لب‌ها نه نگاهی به نویدی، نه امیدی به پیامی به مرده نپردازد از حرص خویش وی شور تو در سرها، وی سر تو در جان‌ها	25			
075	کدام بیت دارای « قافیه درونی » است؟ دلیل خود را توضیح دهید. الف) گلزار و باغ عالمی، چشم و چراغ عالمی ب) طرفه می‌دارند یاران صبر مکن بر داغ و درد هم درد و داغ عالمی، چون پا نهی اندر جفا داغ و دردی کز تو باشد خوش تر است از باغ و ورد	26			
نقد و تحلیل نظم و نثر (4 نمره)					
2	با توجه به نثر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. « آورده‌اند که به فلان شهر، درختی بود و در زیر درخت، سوراخ موش و نزدیک آن گربه‌ای خانه داشت، روزی صیاد دام بنهاد. گربه در دام افتاد و موش به طلب طعمه از سوراخ بیرون رفت، ناگاه نظر بر گربه افکند؛ چون گربه را بسته دید، شاد گشت. در این میان از پس نگریست. راسویی از جهت او کمین کرده بود؛ سوی درخت التفاتی نمود. بومی قصد وی داشت و بترسید و اندیشید که اگر بازگردم، راسو در من آویزد و اگر برجای قرار گیرم، بوم فرود آید و اگر پیش‌تر روم، گربه در راه است. با خود گفت: در بلاها باز است و راه مخوف، و با این همه، دل از خویش نباید برد...» الف) یک ویژگی « فکری » نوشته بالا را بنویسید. ب) عبارت کنایی « دل از خویش نبردن » به چه معنی است؟ ج) در عبارت « در بلاها باز است و راه مخوف. » کدام ویژگی زبانی بارز است؟ د) افعال « بنهاد و بترسید » گونه‌ای کهن از فعل‌های « نهاد و ترسید » امروزی است، زمان و نوع این فعل‌ها را بنویسید.	27			
2	با توجه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. « مرا بسود و فرو ریخت هر چه دندان بود یکی نماند کنون زان همه، بسود و بریخت همیشه شاد و ندانستمی که غم چه بود کنون زمانه دگر گشت و من دگر گشتم الف) یک ویژگی « فکری » ابیات بالا را بنویسید ب) در مصرع دوم بیت نخست یک تشبیه پیدا کنید و مشبه و مشبه به آن را ذکر کنید. ج) در کدام بیت شاعر به تأثیر ستارگان در سرنوشت اشاره دارد؟ د) آرایه « تکرار » را در بیت آخر مشخص کنید.	28			
20	« موفق باشید »				